

Una energia que transforma, perquè
és participativa, neta, solidària,
eficient, i plena d'oportunitats.

Memòria Activitats

– Any 2016 –

ASSOCIACIÓ BANC D'ENERGIA

1. Introducció

El **banc d'energia** és un instrument per a realitzar accions i inversions en llars de persones/famílies en situació de vulnerabilitat que permetin millorar les seves condicions reduint la seva factura energètica. L'objectiu del banc d'energia és fer front a la problemàtica de pobresa energètica des de la promoció de l'estalvi i l'eficiència energètica tant en aquest col·lectiu com també, en versió solidària per a la recaptació de fons, a la resta d'entitats, organitzacions i administracions.

El **banc d'energia** és un projecte que ja des del seu inici (en la fase d'estructurar i compartir la idea) ha ajudat a canviar la perspectiva d'actuació a Catalunya i ara ja es va normalitzant relacionar estalvi energètic amb polítiques de prevenció a la pobresa energètica, malgrat que les iniciatives existents fora del **banc d'energia** són parcials. El projecte ha ajudat a desenvolupar noves iniciatives de suport a l'Administració Local des de la Diputació de Barcelona. Amb tot, segueix sent el primer projecte que aborda de forma central les millores a la llar més enllà de les mesures low-cost.

La implementació de la prova pilot es va iniciar el 2015. D'acord amb la memòria d'activitat de l'any 2015, els objectius de treball van ser els següents:

- i. Engagar l'activitat del Banc d'Energia.
- ii. Definir metodologia de treball i col·laboracions per a l'èxit del projecte. Cal seguir teixint col·laboracions –sempre-, i cal concretar la metodologia de treball en municipis amb molta població.
- iii. Promoure l'estalvi energètic solidari entre la població, començant pels propis treballadors de l'administració local i la comunitat educativa. S'ha evidenciat el gran esforç necessari per realitzar una promoció efectiva.
- iv. Definir criteris, requeriments i metodologia per a la realització d'auditories socio-energètiques en llars vulnerables.
- v. Fer formació bàsica en estalvi energètic per a persones en situació de vulnerabilitat, tant en sessions grupals com en acompanyament personal de descoberta de la pròpia llar.
- vi. Avaluar l'èxit de l'estratègia solidària i d'accions en llars en situació vulnerable. Cal seguir treballant en l'estratègia d'estalvi solidari, on s'ha observat una necessitat de teixir confiança amb el projecte i d'adaptació als tempos particulars.

Durant l'any 2016 s'ha realitzat la 2a fase objecte de subvenció. El conjunt d'aquesta segona fase s'ha pogut dur a terme gràcies a la col·laboració econòmica que l'Obra Social La Caixa va realitzar a l'Associació Banc d'Energia, així com altres entitats col·laboradores de Tarpuna i els Ajuntaments de Premià de Dalt i Sabadell.

2. Descripció de les activitats

Durant l'any 2016 s'han realitzant les tasques/activitats següents:

1. Desenvolupament col·laboratiu de la prova pilot:

- a. Definició de la proposta de participació d'empreses i organitzacions al banc d'energia, conjuntament amb alumnes de màster de la UPC en el marc d'un treball de "recerca-acció".

Treball conjunt amb empresaris a Premià de Dalt

- b. Desenvolupament d'una estratègia de comunicació i difusió del banc d'energia, conjuntament amb alumnes de la Casa d'Oficis Sabadell Sud del Vapor Llonch.

- c. Treball per replicar la iniciativa des d'entitats locals implantades al territori –sense la tutela directa de l'Administració local-. És el cas de l'Associació De Veí a Veí del barri de Sant Antoni de Barcelona.

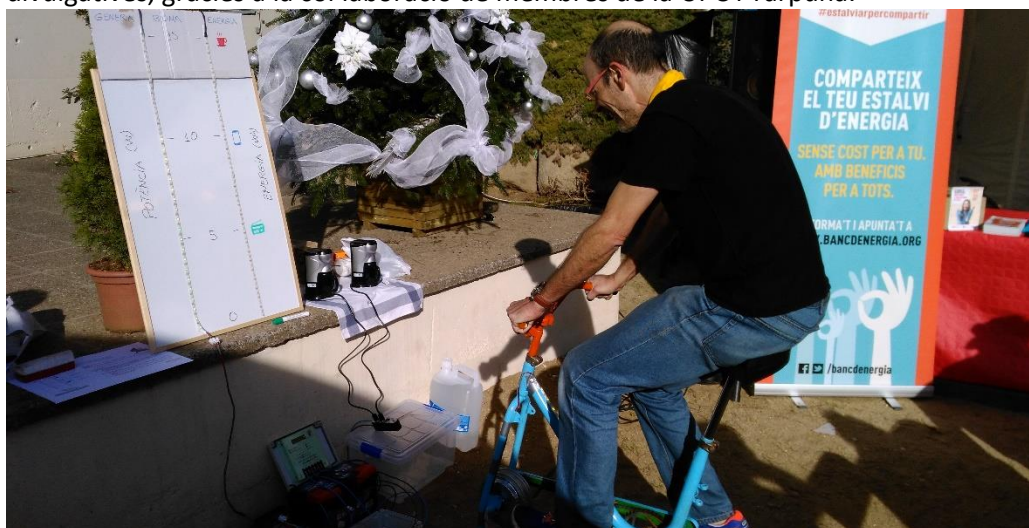

- d. Definició i desenvolupament d'un projecte educatiu, material didàctic inclòs, conjuntament amb Tarpuna i les escoles de la Fundació Collserola (gràcies a subvenció de l'Ajuntament de Barcelona a Tarpuna).

Un projecte educatiu associat al banc d'energia

- e. Desenvolupament d'una bicicleta generadora d'energia per a activitats ludico-divulgatives, gràcies a la col·laboració de membres de la UPC i Tarpuna.

Premià de Dalt acull l'activitat #GeneraBonaEnergia per la Fira de Nadal

2. Metodologia d'intervenció a llars vulnerables:

- Revisió constant i adaptació de la metodologia d'intervenció.
- Pressupost i priorització d'intervencions detectades a les llars de Premià de Dalt, després de finalitzar l'acompanyament durant aquest 2016. S'han realitzat algunes inversions.

- c. Definició d'una estratègia per a la intervenció en habitatges de lloguer i elaboració d'una proposta d'annex al contracte de lloguer, base de negociació amb la propietat.
- d. Disseny d'un sistema propi (fabricable) per a la monitorització de consum elèctric, temperatura i humitat en llars vulnerables, gràcies a Tarpuna.

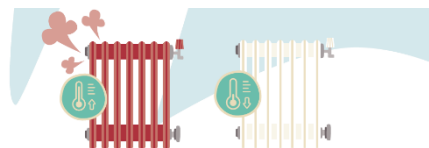

3. Acompanyament energètic a les adhesions per fer estalvi solidari #EstalviarPerCompartir:

- a. Famílies: una desena de casos.
- b. Escoles públiques de Premià de Dalt: escoles bressol, infantil i primària.

Agents energètics per a l'estalvi solidari a l'escola

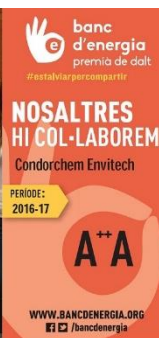

A l'hivern n'hi ha prou a mantenir una temperatura de 19-20°C durant el dia a l'interior d'un edifici quan hi ha gent

- c. Centres cívics de Sabadell: una dotzena.
- d. Empreses: Condorchem envitech i El Rebost de St Andreu.

Testimoni #EstalviarPerCompartir empresa

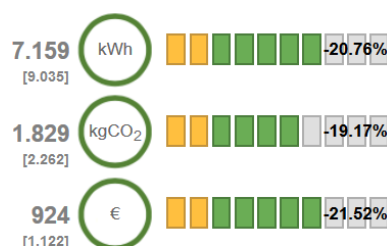
Testimoni #EstalviarPerCompartir comerç

- e. Desenvolupament de l'aplicació informàtica online per al seguiment de consums i estalvis.

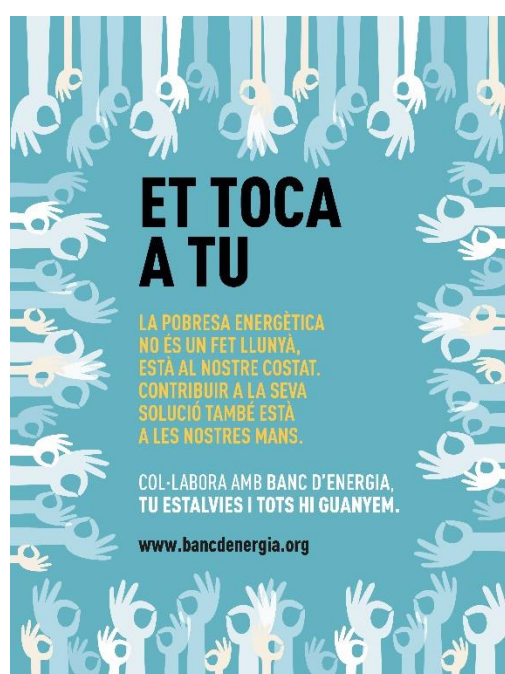
Cost real des de 49 €

Fa 8 mesos que no hi ha dades d'electricitat. **Actualiza'n les dades.**

4. Comunicació i creació de material de difusió i visualització:

- Butlletins informatius periòdics a la base de dades de contactes interessats en el projecte.
- Creació de contingut per a la web i presència a xarxes socials (facebook, twitter i instagram).
- Disseny i impressió de llibrets explicatius i díptics de col·laboració per a famílies, empreses i organitzacions, administració i escoles.
- Disseny i fabricació d'una primera tirada de samarretes 'banc d'energia'.
- Definició d'una campanya de difusió general específicament centrada a Sabadell per una banda i a Premià de Dalt per una altra.
- Disseny i impressió de cartells, banners i pancartes per a la campanya "ET TOCA A TU"

- Disseny i fabricació d'elements de l'activitat de *street marketing* #AmbEnergiaPuc... i taller de màscara infantil.

Sabadell acull l'activitat #AmbEnergiaPuc...

5. Participació en activitats

- a. 1r Congrés Català de Pobresa Energètica. El patrocini del Congrés ha anat a càrrec de recursos propis de l'Associació Banc d'Energia (quotes de socis) i de la col·laboració econòmica de l'empresa DEXMA.

- b. Taula d'Emergència en l'àmbit de l'Habitatge i la Pobresa Energètica.

- c. Seguiment institucional de la prova pilot.

- d. Reunió amb empresaris de Premià de Dalt.
- e. Fires d'economia solidària (FESC, Sabadell i Premià de Dalt) i activitats prèvies de Nadal dins la campanya ET TOCA A TU.

6. Difusió i cerca de col·laboracions

- a. DEXMA A+++; Condorchem envitech A++A; El Rebost de Sant Andreu A A; Fil Genesis A++; Fundació Collserola A++.
- b. Signatura de conveni amb l'Aj. de Sabadell i declaració d'intencions per a la renovació del conveni amb l'Aj. Premià de Dalt.
- c. Presentació a diferents àmbits de l'Ajuntament de Barcelona: Agència de l'Energia, IMSS, regidoria de l'Àrea de Drets Socials.
- d. Presentació a l'Ajuntament de Figueres, Sant Llorenç del Penedès i Lleida.
- e. Treball per a moció a l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat.
- f. Reunions amb ICAEN, Equipaments Cívics i Activitats, Agència de l'Habitatge i INCASÒL.
- g. Reunions amb RESPON.CAT i Club EMAS.
- h. Treball amb la Fundació Coop57 per avançar en la col·laboració.
- i. Consells de Districte i entitats de Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach, ADENC, Club Natació Sabadell, Associacions de Veïns, ...

3. **Impacte de les activitats**

Activitat	Breu descripció	Beneficiaris
Atenció a la pobresa energètica	Acompanyament energètic a famílies vulnerables de Premià de Dalt: tres visites a la llar, inversió low-cost i pressupost i priorització d'accions de més alt cost.	46
Sensibilització sobre pobresa energètica	Acompanyament energètic a famílies que fan estalvi solidari: dues visites a la llar per fer la descoberta energètica amb monitor d'energia inclòs	15
Sensibilització sobre pobresa energètica	Formació d'agents energètics del banc d'energia i descoberta energètica a alumnes de 4t i 5è de primària de les escoles públiques de Premià de Dalt	200
Sensibilització sobre pobresa energètica	Xerrada sobre pobresa energètica als alumnes dels 5 grups-classe de 2n d'ESO de l'escola Frederic Mistral-Tècnic Eulàlia de Barcelona	150
Sensibilització energètica i estalvi solidari	Campanya concurs d'estalvi energètic als centres cívics de Sabadell. (Beneficiaris estimats)	2.000
TOTAL		2.411

4. **Objectius pretesos i grau d'assoliment**

Els objectius pretesos en aquesta fase final del projecte pilot, així com el seu grau d'assoliment, es relacionen seguidament:

- i. **Definició i verificació del plantejament metodològic tant de la promoció de l'estalvi solidari com de l'acompanyament i intervenció en llars vulnerables.** Pretès i assolit amb gran èxit.

L'experiència és molt positiva en tots els sentits. Això no obstant, encara cal trobar complicitats per facilitar la negociació amb els propietaris de pisos de lloguer on hi viuen famílies vulnerables, de manera que la intervenció de millora no signifiqui un perjudici posterior per a la família. A més, no està clar d'on sortirien els recursos necessaris per al procés de negociació i caldria trobar la complicitat de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya.

- ii. **Assentar les bases sobre les quals fer replicable arreu el projecte.** Pretès i assolit parcialment. Es té clara l'aproximació però no és fàcil implementar-la. Es detecta dificultat per acabar d'entendre la iniciativa des d'un bon començament o d'entendre els beneficis de l'acció col·laborativa entre societat civil i administració local. Es considera clau trobar persones i/o entitats locals que s'associïn a l'Associació Banc d'Energia per liderar el projecte, la qual cosa no és trivial en absolut. Es requereix molta dedicació a teixir sinèrgies i acompanyar el procés d'implantació (seria l'equivalent a la infraestructura necessària pel funcionament del *Banc dels Aliments*). Calen recursos que no poden ser els provinents de l'estalvi solidari.

En aquest sentit, el paper de les Administracions Supramunicipals és important, però no s'ha aconseguit lligar. Sense la seva participació queden coixes les potes de difusió, acompanyament a persones/entitats adherides, facilitar sinèrgies i explorar propostes innovadores.

Sense un recolzament supramunicipal clar, als nous municipis que s'interessen els costa pensar en un benefici a curt termini per a ells si participen al projecte i normalment treballen la idea internament, sense participació del teixit social. D'aquesta manera, cadascú segueix realitzant projectes autònoms i deslligats uns dels altres. Alhora, algunes administracions supramunicipals generen projectes d'assistència a municipis que no necessàriament tenen relació amb el banc d'energia, fent que la idea de sumar no sigui simètrica, dificultant les possibilitats de rèplica.

En definitiva, sembla que en general existeix dificultat per captar la força i la importància d'un projecte conjunt.

- iii. **Definir, dissenyar i elaborar material de treball.** Pretès i assolit amb èxit. S'ha acabat d'estructurar tot el material de treball, inclòs un projecte educatiu que permetrà disposar al **banc d'energia** d'aparells de monitorització fabricats per alumnes. Així mateix, s'han portat a terme tots els processos plantejats per al funcionament del **banc d'energia**. En tot cas, tan sols seria convenient adaptar el model de conveni amb l'Administració local a l'experiència.

- iv. **Dissenyar i desenvolupar eines informàtiques per gestionar la informació i facilitar fer possible assolir els objectius del banc d'energia.** Pretès i assolit. Malgrat el sistema de seguiment de consums i estalvis està encara en fase de proves i caldrà fer el seguiment del grau d'ús, el fet de disposar d'una eina que ajudi a l'objectiu d'estalviar energia és quelcom positiu per la iniciativa. La llàstima és que, tot i haver-ho intentat, no es va poder realitzar aquesta part del projecte en col·laboració amb altres entitats que ja disposen de sistemes semblants (Som Energia, BeeGroup).

- v. **Ampliar l'abast de convenis, tant amb departaments clau de l'administració com amb entitats privades.** Pretès i assolit molt puntualment. Inicialment ha estat més complicat contactar amb entitats privades (empreses, fundacions,...) que públiques, si bé després és molt més àgil la concreció de la col·laboració amb les entitats privades. Hi ha moltes idees a explorar, però no hi ha hagut suficients recursos pel seguiment intensiu de les possibilitats de col·laboració.

- vi. **Definir, dissenyar i elaborar material de difusió, i ampliar l'abast de la campanya de difusió.** Pretès i assolit amb èxit. S'ha realitzat una gran tasca d'estructurar els diferents elements comunicatius i preparar la campanya ET TOCA A TU que, més enllà de cercar adhesions al projecte, és una potent plataforma de difusió de la problemàtica de la pobresa energètica.

5. Accions de difusió

- Fulletó informatiu per explicar què és el banc d'energia i com adherir-s'hi.
- Díptics sectorials (famílies, empreses, escoles, administracions)
- Butlletí (via e-mail a llista de distribució)
- Web: <http://bancdenergia.org> (manteniment, millores i continguts)
- Xarxes socials: Facebook, Twitter i Instagram
- Xerrada i dinàmica sobre pobresa energètica i banc d'energia als prop de 150 alumnes de 2n d'ESO de l'escola Frederic Mistral-Tècnic Eulàlia de Barcelona
- Participació al 1r Congrés Català sobre Pobresa Energètica des de Tarpuna com a Moderadors d'una de les taules de Reptes.
- Participació a la 1a Fira d'Economia Social i Solidària de Sabadell
- Acte de difusió a la Festa Solidària i Fira de Nadal a Premià de Dalt
- Acte de difusió els dies previs a les festes de Nadal a Sabadell
- Campanya de difusió ET TOCA A TU (banners, pòsters, pancarta)

6. Conclusió: punts forts i punts febles

El recorregut fet fins ara pel **banc d'energia** permet ressaltar punts forts i punts febles de l'experiència.

Entre els **punts forts**, caldria destacar:

1. És un projecte obert, complementari a altres iniciatives, que afronta el problema bàsicament des de la **prevenció**.
2. Es disposa d'una bona **metodologia** i una font de **finançament** per a l'acompanyament a famílies vulnerables i inversió més enllà de la low-cost.
3. Està definida i ben valorada la proposta d'acompanyament a adhesions a l'estalvi solidari (testimonis reals).
4. Es disposa de materials de difusió i una proposta de col·laboració estructurada i adaptada per a diferents organitzacions i particulars (senzilla, flexible i pensada per aportacions molt moderades).
5. El projecte té un gran potencial de sensibilització sobre la problemàtica de pobresa energètica, des de la perspectiva d'una possible participació a actuar-hi. Així mateix el potencial didàctic és també molt important.

Entre els **punts febles**, caldria destacar:

1. Calen molts esforços (i temps) per teixir sinèrgies a nivell local, tot i que hi ha casos d'èxit.
2. No s'ha aconseguit lligar el paper de les Administracions supramunicipals per donar suport a l'activitat necessària de difusió i acompanyament als col·laboradors solidaris.
3. S'ha posat de manifest una dificultat per transmetre la importància i la força d'un projecte que vol sumar, no competir.
4. S'ha observat una dificultat per donar a conèixer el projecte simultàniament en local i en global: no s'ha pogut crear 'marca' i l'esforç de difusió realitzat és molt superior al retorn en adhesions de col·laboració a l'estalvi solidari.
5. En el model plantejat a les proves pilot, algunes vegades s'ha notat excessiva dependència de les dinàmiques i tempos (molt variables) de l'Administració Local.

7. Balanç econòmic

La 2a fase de la prova pilot del **banc d'energia** s'ha coordinat conjuntament amb la cooperativa d'iniciatives socials **Tarpuna**, per continuïtat amb la 1a fase. A més, **Tarpuna** també aporta recursos al projecte: via presentació de projectes subvencionables propis, via execució d'activitats associades al projecte.

Per tal de fer un balanç econòmic global, aquest s'ha desglossat pel conjunt d'entitats col·laboradores en el finançament del projecte en relació a despeses/ingressos directament associades a aquesta fase de prova pilot.

El resultat és el que mostra la taula que s'adjunta seguidament, en la qual s'observa que:

- l'Associació ha hagut de destinat pràcticament la totalitat del seu pressupost (tal com estava previst);
- Tarpuna ha aportat recursos econòmics. L'esforç d'hores de feina destinades al projecte ha sobrepassat de manera important els recursos globals disponibles, subvencionant finalment el projecte en gairebé 9.000 euros;
- els Ajuntaments han aportat al projecte una mica més de 25.000 euros (37,5% Premià de Dalt i 62,5% Sabadell, en els àmbits respectius);
- la coordinació del projecte ha estat possible gràcies a la subvenció de l'Obra Social La Caixa a l'Associació, per un import total de 23.500 euros.

BALANÇ ECONÒMIC 2016

2a fase prova pilot **banc d'energia**

Concepte d'ingrés o despesa	ASSOCIACIÓ (IVA inclòs)	ASSOCIACIÓ a través de Fund. Coop57	TARPUNA (IVA no inclòs)	Ajuntament PREMIÀ DALT (IVA inclòs)	Ajuntament SABADELL (IVA inclòs)
Subvenció Obra Social La Caixa (via Dir. Gral. De Polítiques Ambientals Gencat)	23.500,00				
Repartiment despeses Subvenció (*1)	-18.538,99		15.321,48		
Subvenció Diputació de Barcelona			2.028,63		
Activitats d'estalvi amb retorn solidari			2.180,00	-2.637,80	-5.067,31
Acompanyament Pobresa Energètica			4.800,00	-5.808,00	
Inversions millora Pobresa Energètica				-997,77	-6.721,55
Aportacions d'adhesions solidàries		2.300,00			
Patrocini 1r Congrés Pobresa Energètica	-500,00	-500,00			
Fons propis Associació (quotes socis)	1.065,00				
Despeses generals	-305,15		-236,31		
Publicitat xarxes socials	-122,95		-1.260,45		
Material Difusió i campanya Et Toca a Tu	-91,66		-2.901,01		-3.920,00
Disseny gràfic			-350,00		
Suport jurídic			-300,00		
Assessorament Comunicació	-1.028,50		-600,00		
App Seguiment Consums i Estalvis	-3.932,51				
Desplaçaments			-2.225,98		
Cost massa salarial projecte (*2)			-25.259,19		
Subtotal INGRESSOS	24.565,00 €	2.300,00 €	24.330,11 €	0,00 €	0,00 €
Subtotal DESPESES	-24.519,76 €	-500,00 €	-33.132,94 €	-9.443,57 €	-15.708,86 €
BALANÇ PROJECTE	45,24 €	1.800,00 €	-8.802,83 €	-9.443,57 €	-15.708,86 €
*1 Tarpuna assumeix el finançament del 50% de la subvenció Obra Social					
*2 No s'imputen despeses generals ni estructura					

8. Balanç de la comunitat banc d'energia

A finals de 2016 la comunitat vinculada d'alguna manera mesurable a la iniciativa del **banc d'energia** és la que es relaciona seguidament:

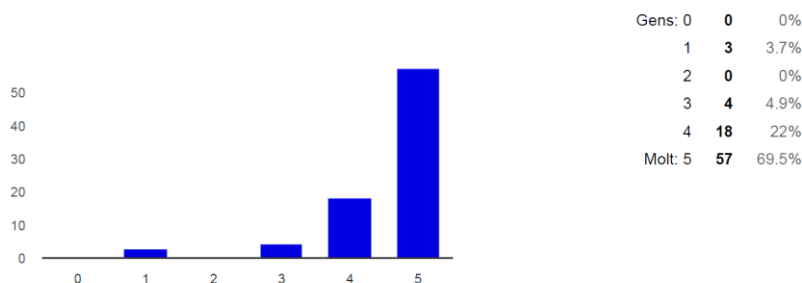
- ✓ 4.700 sessions (cat) a la web (<http://bancdennergia.org>), el 70% de les quals són nous visitants. S'han obert una mitjana de 3 pàgines per sessió.
- ✓ Aprox. 700 seguidors al facebook (<http://facebook.com/bancdennergia>)
- ✓ Aprox. 400 seguidors al Twitter (<http://twitter.com/bancdennergia>)
- ✓ Aprox. 85 seguidors a Instagram (<http://instagram.com/bancdennergia>)
- ✓ Aprox. 270 subscriptors al butlletí electrònic
- ✓ 58 adhesions al banc d'energia, de les quals:
  - 3 persones jurídiques
    - A+++ (1)

- A++A (1)
- A+ (1)
- 22 persones sòcies de l'Associació (6 noves altes), 17 de les quals també fan estalvi solidari
- 26 no sòcies adherides a l'estalvi solidari
- 6 persones adherides tan sols com a amics voluntaris
- 2 persones que tan sols fan donació periòdica
- ✓ 23 entitats col·laboradores (<http://bancdenergia.org/entitats-colaboradores/>)

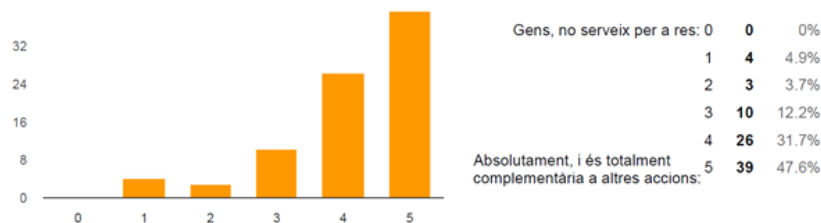
El conjunt de persones que han participat en algun moment a construir el **banc d'energia** s'estima al voltant de les 120 persones.

Una enquesta oberta sobre la iniciativa del banc d'energia ha proporcionat els resultats principals següents:

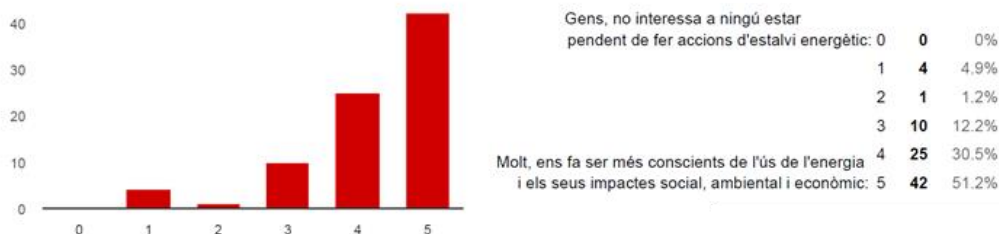
Creus que en general és una iniciativa interessant?

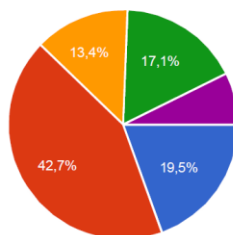
Creus que és una proposta adequada com a acció preventiva front a la pobresa energètica?

Creus que és una proposta motivadora per participar en l'estalvi energètic solidari?

Has valorat adherir-te al banc d'energia?

Ja m'he adherit a l'estalvi solidari	16	19.5%
Tinc pendent adherir-m'hi (fes-ho ara: http://bancdenergia.org/participa)	35	42.7%
No m'ha motivat prou	11	13.4%
M'hi adheriré quan estigui present al meu municipi	14	17.1%
Un altre	6	7.3%

9. Anàlisi quantitatiu de l'acompanyament energètic a famílies vulnerables

Des de la coordinació del projecte s'ha fet acompanyament energètic a 12 famílies, totes elles de Premià de Dalt. L'acompanyament ha consistit en un mínim de tres visites a la llar, descoberta energètica i inspecció tècnica, anàlisi de factures, cessió de monitor d'energia domèstic, anàlisi conjunta de les dades de monitorització, recomanacions de millora de contractes i consells d'estalvi i consens en la proposta d'accions d'inversió per a la millora energètica de l'habitatge.

En un 40% del conjunt de famílies acompanyades s'ha observat un nivell de consum energètic molt baix per autorestriccions. En aquests casos el que s'ha realitzat és una millora bàsica en la qualitat tant d'il·luminació com tèrmica sense un increment de consum.

En el 60% restant de famílies (famílies amb oportunitat d'estalvi) s'han realitzat mesures de millora de contractació, de conscienciació i inversió de baix cost. S'ha estimat que les mesures adoptades poden suposar entre 200 i 350 € d'estalvi anual per família.

S'ha valorat un cost de 22.100 euros (IVA inclòs) per a resoldre el conjunt de deficiències energètiques de l'habitatge detectades pels 12 casos (també aquelles associades a la salut). La disparitat d'inversió, però, és elevada:

- un 25% dels habitatges requeririen una inversió entre 4.000 i 7.000 euros,
- un 25% dels casos la inversió seria entre 1.000 i 1.500 euros,
- un 25% dels casos la inversió seria menor als 1.000 euros i
- un 25% dels casos no requeriria inversió.

La revisió i priorització d'accions d'inversió ha reduït les necessitats fonamentals d'inversió fins als 9.200 euros (IVA inclòs): dues llars amb pressupost de l'ordre dels 2.000 euros, dues llars amb inversió per valor d'entre 1.000 i 1.500 euros, tres amb inversió de 700 euros i dues amb inversió de l'ordre dels 300 euros.

A Sabadell, l'acompanyament energètic s'ha realitzat a través d'un recurs tècnic aportat parcialment per la Diputació de Barcelona. Durant el 2015 es van realitzar un total de 30 auditories a llars vulnerables, amb doble visita, cessió de smart meter portable durant dues setmanes, implantació d'un petit kit d'estalvi energètic i generació d'informe individualitzat.

D'aquestes 30 llars, en 11 d'elles s'han realitzat actuacions operatives, orientades a la revisió i posada en marxa d'instal·lacions elèctriques i/o tèrmiques (calderes, bombes de calor) i/o compra d'electrodomèstics essencials eficients (neveres).

10. Anàlisi quantitatiu de l'estalvi energètic municipal

Donat el decalatge entre la informació disponible de factures d'energia i el període de despesa energètica associat, alhora que per tenir en compte el període d'elaboració de pressupostos, l'Ajuntament de Premià de Dalt va decidir avaluar els estalvis a mitjans d'any per distribuir els imports obtinguts per l'any següent. La realitat de les dades va fer que els càlculs es realitzessin pel període Maig 2015-Abril 2016, prenent els consums de referència del període Maig 2014-Abril 2015 (amb dades parcials en període anterior). No es va tenir en compte la correlació amb els graus-dia.

El càlcul d'estalvis es va realitzar per cada equipament per separat (22) i globalment pel conjunt de quadres elèctrics d'enllumenat públic.

A Sabadell, l'Ajuntament va decidir realitzar els càlculs en còmput anual però d'un any per l'altre. Així doncs, el càlcul de l'estalvi solidari a reservar per accions del 2017 es va calcular com l'estalvi entre l'any 2015 i la referència, marcada com el promig dels anys 2012, 2013 i 2014. Els càlculs es van realitzar amb tots els equipaments agrupats tenint en compte la correcció per graus-dia i tots els quadres d'enllumenat públic agrupats sense correcció per graus-dia.

Cal tenir en compte que el conveni amb l'Ajuntament de Sabadell, a petició de l'Ajuntament, es va signar amb un percentatge d'estalvi solidari del 25%, inferior al 35% que proposa el **banc d'energia**.

Les taules que s'adjunten seguidament resumeixen els estalvis assolits en energia, en emissions de gasos d'efecte hivernacle i en euros.

ESTALVI EN ENERGIA (kWh)	PREMIÀ DE DALT		SABADELL	
	Electricitat	Gas	Electricitat	Gas
Equipaments	11.159 kWh	101.837 kWh	-1.608.229 kWh	-2.223.945 kWh
Enllumenat	54.307 kWh	-	2.417.433 kWh	-
Total	65.466 kWh	101.837 kWh	809.204 kWh	-2.223.945 kWh

ESTALVI EN GEH (kgCO ₂)	PREMIÀ DE DALT		SABADELL	
	Electricitat	Gas	Electricitat	Gas
Equipaments	3.900 kgCO ₂	20.368 kgCO ₂	-562.900 kgCO ₂	-444.800 kgCO ₂
Enllumenat	19.000 kgCO ₂	-	846.100 kgCO ₂	-
Total	21.238 kgCO₂	20.368 kgCO₂	283.200 kgCO₂	-444.800 kgCO₂

ESTALVI ECONÒMIC (€)	PREMIÀ DE DALT		SABADELL	
	Electricitat	Gas	Electricitat	Gas
Equipaments	6.686 €	4.846 €	-158.396 €	-119.444 €
Enllumenat	8.744 €	-	379.019 €	-
Total	15.430 €	4.846 €	181.911 €	-119.444 €

Així doncs, l'estalvi econòmic calculat a Premià de Dalt suma un total de **20.276 €**, valor al qual correspondria un estalvi solidari del 35% (7.096 €). No obstant, com que el càlcul de l'estalvi solidari s'ha realitzat equipament a equipament, s'ha considerat nul l'estalvi solidari corresponent a estalvis negatius, entenent que no hauria de ser possible que amb voluntat de fer estalvi solidari s'incrementi el consum anual. És per això que el valor global de l'estalvi solidari resulta ser de **8.085 €**. Per tant, la distribució de l'import global de l'estalvi assolit de cara a 2017 hauria de ser:

- 8.085 € destinats a accions d'acompanyament i inversió de millora a llars en situació vulnerable per pobresa energètica;
- 8.085 € destinats a accions d'estalvi i eficiència energètica, entre les quals s'inclouen les accions de promoció de l'estalvi solidari;
- 4.106 € per a estalvi econòmic de l'Ajuntament.

A Sabadell, l'estalvi total de l'Ajuntament corresponent a l'any 2015 va ser de **62.457 €**, valor al qual correspondria un estalvi solidari que per conveni en aquest cas és del 25% (15.617 €). En conseqüència la distribució de l'import global de l'estalvi assolit de cara a 2017 hauria de ser:

- 15.617 € destinats a accions d'acompanyament i inversió de millora a llars en situació vulnerable per pobresa energètica;
- 15.617 € destinats a accions d'estalvi i eficiència energètica;
- 31.223 € per a estalvi econòmic de l'Ajuntament.

Això no obstant s'observa que tot l'estalvi procedeix de l'enllumenat públic i, en canvi, els equipaments tenen un consum més elevat. Com que l'anàlisi del consum als equipaments s'ha fet agrupat, no és possible determinar quina és la causa d'aquest increment de consums (increment d'ús, factor graus-dia aplicable o no –s'ha aplicat per defecte a tots els equipaments-, ...).

11. Anàlisi de l'acompanyament energètic a empreses i particulars

L'acompanyament energètic a empreses i particulars ha donat per resultat oportunitats reals d'estalvi.

Els testimonis #EstalviarPerCompartir que estan penjats a la pàgina web són representatius de l'acció d'acompanyament a empreses i particulars:

- Testimoni família: <http://bancdenergia.org/testimoni-estalviarpercompartir-familia/>
- Testimoni comerç: <http://bancdenergia.org/testimoni-estalviarpercompartir-comerc/>
- Testimoni empresa: <http://bancdenergia.org/testimoni-estalviarpercompartir-empresa/>

Malgrat les famílies adherides a l'estalvi solidari que s'han acompanyat ja són famílies motivades en els temes de sostenibilitat, s'han observat igualment oportunitats d'estalvi que poden suposar de l'ordre de 200 €/any d'estalvi.

A Sabadell, l'Ajuntament ha posat a disposició dels adherits al **banc d'energia de Sabadell** el programa voluntari d'estalvi energètic a llars que funciona de forma pionera des de 2009. És un

exemple de sinèrgia i de suma d'esforços que està en el rerefons de la iniciativa del **banc d'energia**. A la campanya 2016-17 hi participen un total de 17 famílies (35 persones), a les quals es convida a fer #EstalviarPerCompartir.

L'acompanyament a comerços és més complicat en relació a accions de millora de gestió de l'energia, però és possible apoderar de manera eficaç sobre el vector de l'energia i això repercuteix en una optimització del seu ús i de les possibilitats d'inversió en eficiència.

Les possibilitats d'estalvi en un acompanyament a empresa depèn molt de la casuística de l'empresa, però és possible assolir oportunitats d'estalvi del 50%, com és el cas del testimoni.

12. Aportacions solidàries recaptades per la Fundació Coop57

Malgrat que de moment la Fundació Coop57 no ens ha proporcionat el tancament del 2016 en relació a les donacions per adhesions al **banc d'energia**, es pot estimar que la quantitat total recollida seria de l'ordre de 2.200 euros.

13. Balanç institucional

El dia 24 de gener de 2017 es va realitzar la reunió de seguiment institucional per valorar l'experiència pilot amb representants de la Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Premià de Dalt, Ajuntament de Sabadell, Tarpuna i l'Associació Banc d'Energia.

En aquesta reunió es va presentar l'esborrany de la memòria d'activitats, posant especial èmfasi als punts forts detectats i als punts febles soferts.

La conclusió de la reunió va ser que l'Associació no pot esperar més suport de l'Administració supramunicipal i que tots els recursos per recollir adhesions solidàries els hauríem de cercar com a aportacions d'empreses privades.

La Diputació de Barcelona treballa per realitzar un banc d'energia intern i proporciona recursos als Ajuntaments per tal que també ho facin. Tot i que això vol dir que la idea és bona i es potencia, també significa que no es facilita sumar esforços amb entitats de la societat civil i, en conseqüència, es fa difícil evitar la duplicació d'"estructura", amb tots els problemes que això suposa.

La Generalitat de Catalunya tan sols podria facilitar que l'Associació entrés en contacte amb possibles empreses que podrien patrocinar el **banc d'energia** per fer l'acompanyament a empreses i/o particulars que s'adhereixin a l'estalvi solidari.

L'Ajuntament de Premià de Dalt va valorar molt positivament el recorregut realitzat fins ara, que ha estat fonamental per a la definició i desenvolupament de la iniciativa global del **banc d'energia**, però va plantejar també la resistència interna tant política com administrativa amb la que es troben, fet que dificulta l'acció a les persones tècniques que lideren el projecte.

L'Ajuntament de Sabadell va definir un recorregut positiu tot i que encara curt per la ciutat de Sabadell, però amb voluntat de seguir endavant fins tenir més implantat el projecte i poder-lo valorar adequadament. Això no obstant, pot requerir un esforç per part de l'Associació que no té un suport econòmic darrera.

14. Conclusió final: Reptes

Els reptes principals que es detecten de cara a enfocar la fase d'implementació del banc d'energia són els següents:

- ☐ Encaixar el projecte en el marc del conjunt d'iniciatives actuals de l'Administració, probablement treballant de forma complementària a un nivell de prevenció superior on ja hi hagi implantats programes d'atenció a la pobresa energètica.
- ☐ Desenvolupar la fórmula de suport a l'estalvi solidari sense derivar-hi recursos destinats a acció social solidària.
- ☐ Avançar en el desenvolupament de la iniciativa des de les entitats locals, com la que s'ha iniciat a Barcelona amb l'Associació de Veí a Veí, o la que es preveu iniciar a Vilanova i la Geltrú amb una cooperativa de consum responsable.

Barcelona, març de 2017

David Maruny Vilalta
President

ET TOCA A TU

LA POBRESA ENERGÈTICA NO ÉS UN FET LLUNYÀ, ESTÀ AL NOSTRE COSTAT
CONTRIBUIR A LA SEVA SOLUCIÓ TAMBÉ ESTÀ A LES NOSTRES MANS

COL-LABORA AMB BANC D'ENERGIA
TU ESTALVIES I TOTS HI GUANYEM

www.bancdenergia.org

